

St.meld. 6 (2019-2020) «Tett på» - formål:

«Vi skal ha en barnehage og skole som gir muligheter for alle barn og unge – uavhengig av sosial, kulturell og språklige bakgrunn, kjønn, kognitive og fysiske forskjeller. Det krever inkluderende fellesskap og tidlig innsats.»

«Regjeringen vil i denne stortingsmeldingen legge til rette for at kompetansen kommer tett på barna og elevene. Vi vil blant annet styrke det tverrfaglige samarbeidet og setter i gang et varig kompetanseløft på det spesialpedagogiske feltet for ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten.»

Hvordan?

«Regjeringen mener at det viktigste grepet vi kan ta for å fremme og styrke en inkluderende praksis i barnehage og skole, er å forbedre kvaliteten på det ordinære, allmennpedagogiske tilbudet.»

Fra Rammepplanen:

«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.»

«Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Barnehagens innhold må formidles på en måte som gjør at ulike barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger. Barnehagens viktigste sosialiseringsarena er leken. For noen barn kan tidlig innsats innebære at personalet arbeider særlig målrettet og systematisk - over kortere eller lengre perioder - med å inkludere barnet i meningsfulle fellesskap.»

Tiltak:

Lovfeste at barnehagen skal arbeide forebyggende med det psykososiale barnehagemiljøet, og innføre en aktivitetsplikt for de som arbeider i barnehagen som skal sikre at alle barna har det trygt og godt

Utrede mulige tiltak for bedre informasjonsoverføring mellom utdanningsnivåer og tjenester for å gi barn og elever best mulige overganger

Tiltak:

Innføre en plikt for kommunen til å vurdere alle barns norskkunnskaper før skolestart for å identifisere barn som har behov for nærmere kartlegging av sine norskkunnskaper.

Gi Utdanningsdirektoratet i oppdrag å utvikle et gratis, kvalitetssikret verktøy for språkkartlegging med veiledningsmateriell.

Tiltak:

Gi kommunene mulighet til å prøve ut nye modeller for fleksibel skolestart.

Vurdere hvordan det statlige tilsynet og den statlige veiledningen bedre kan bidra til at barn og elever får et godt tilpasset og inkluderende tilbud.

Bedre veiledningen om universell utforming av barnehage- og skolebygg.

Tiltak

Innhente mer kunnskap gjennom piloter og styrke forskningen for å få til mer inkluderende praksis.

Opprette et senter for forskning på spesialpedagogikk og inkludering.

Utrede mulige løsninger for å få bedre statistikk og data om barnehage og skole der hensynet til personvern blir ivare tatt på en god måte.

Tiltak:

- vurdere å endre kravet til sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten i enkelte forhold, slik at barnehagen og skolen kan gjøre vedtak i samråd med foreldrene dersom saken er godt nok opplyst for å kunne fatte et forsvarlig vedtak
- presisere i barnehageloven og opplæringsloven at PP-tjenesten skal arbeide forebyggende og med tidlig innsats
- presisere i lovene hvilke krav til kvalitet som gjelder for tjenestene PP-tjenesten skal levere

Tiltak:

- vurdere om PP-tjenesten bør kunne henvisne direkte til barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) og habilitering for barn og unge (HABU), og om slik henvisning får betydning for regler om finansiering av helsetjenester.
- utrede muligheten for en ny støttetjeneste som blant annet skal se på hvordan PP-tjenesten og helsestasjons- og skolehelsetjenesten kan samordnes bedre eller eventuelt slås sammen
- vurdere om kompetansesatsingen på det spesialpedagogiske feltet, inkludert PP-tjenesten, kan bli en del av eller ses i sammenheng med de desentraliserte ordningene for kompetanseutvikling
- igangsette en varig kompetansesatsing på det spesialpedagogiske feltet, i samarbeid med KS, for kommuner og fylkeskommuner (overføre ress. fra Statped)

Tiltak:

- over tid skjerpe forskriftskravet til pedagogisk bemanning i barnehagen til minst én pedagogisk leder per seks barn under tre år og én pedagogisk leder per tolv barn over tre år (50 prosent barnehagelærere)
- vurdere hvordan alle barnehager og skoler kan få tilstrekkelig tilgang til spesialpedagogisk kompetanse
- vurdere hvordan alle barnehager og skoler kan få tilstrekkelig tilgang til kompetanse i norsk som andrespråk
- foreslå å presisere i barnehageloven at ansatte som gir spesialpedagogisk hjelp, som hovedregel skal ha formell pedagogisk eller spesialpedagogisk kompetanse
- tydeliggjøre og stramme inn regelverket for bruk av assistenter som gir spesialpedagogisk hjelp i barnehagen og spesialundervisning i skolen
- nedsette en ekstern gruppe som skal foreslå konkrete endringer i rammeplanen for barnehagelærerutdanningen

Tiltak:

- samordne de desentraliserte kompetanseordningene for kompetanseutvikling for barnehage og skole for mer helhet og bedre sammenheng
- foreslå å harmonisere og styrke bestemmelsene om samarbeid for barn og unge i sektorlovene, herunder utrede regelverksendringer for å sikre helhetlige og koordinerte tjenester til barn og unge
- se på hvordan de pedagogiske virkemidlene i direktoratene kan samordnes bedre gjennom prosjektet *Bedre tverrsektorielt samarbeid* (BTS)
- kartlegge situasjonen for andre yrkesgrupper i barnehage, skole og SFO og vurdere hvilket ansvar og hvilke oppgaver ulike profesjoner bør ivareta, samt foreslå tiltak for å styrke de ulike yrkesgruppenes situasjon i barnehage, skole og SFO

Tiltak:

- følge med på det frivillige nettverket av UH-institusjoner som tilbyr spesialpedagogiske utdanninger for å fremme samarbeid om felles retningslinjer og utvikling av utdanningene
- utvikle videreutdanningstilbud i spesialpedagogikk og fysisk-motorisk utvikling og aktivitet for barnehagelærere
- i samarbeid med partene vurdere behovet for egne stillingshjemler i barnehagen og skolen for spesialpedagoger uten undervisningskompetanse
- i dialog med sektoren vurdere behovet for et tilbud innenfor spesialpedagogikk på mastergradsnivå som felles utdanningsløp for barnehage- og grunnskolelærere

Tiltak:

- beholde Statped som en statlig virksomhet som skal styres direkte av Kunnskapsdepartementet
- videreutvikle Statped slik at hele virksomheten blir sett under ett og gir landsdekkende, flerfaglige tjenester med kontorer i regionene
- avgrense Statpeds mandat til å gjelde tjenester og kompetansespredning på små og særlig spesialiserte fagområder og i svært komplekse saker
- lyse ut et oppdrag om å følgeevaluere prosessen for omlegging av Statped og kompetansebygging i kommuner og fylkeskommuner
- utrede hvordan produksjonen av læremidler og læringsressurser skal organiseres
- opprettholde Samisk spesialpedagogisk støtte (SEAD) som en del av Statped, og gi SEAD et særskilt mandat som skal utarbeides i overgangsperioden for endringene i Statped

«Spørsmål til Barnehagenorge»:

2018:

Kartlegging av kompetansebehov

Majoriteten av barnehagestyrerne og barnehageeierne oppgir å ha god oversikt over både den formelle og den uformelle kompetansen som finnes i personalgruppen. Barnehagestyrere og eiere oppgir videre at de har god oversikt over kompetansebehov som følge av ny rammeplan.

Styrere og eiere har mest behov for kollektive tiltak for hele personalgruppen.

2017:

Oppsummering spesialpedagogisk hjelp:

De to største hindringene for å involvere barn med spesialpedagogiske behov i det allmennpedagogiske tilbudet er ifølge styrerne mangel på ressurser, samt kompetansen som finnes hos personalgruppen. De kommunale styrerne rapporterer i større grad enn de private at manglende kompetanse i personalgruppen er et hinder.

«Tett på» – hva må barnehagene gjøre?

- Barn med behov for særskilt tilrettelegging må møte personale med rett kompetanse
- Behov for mer spesialpedagogisk kompetanse i barnehagene
- Barnehagelærerutdanninga må vektlegge spesialpedagogisk kompetanse

TALIS Starting Strong:

Over en firedel av de ansatte trenger mer kunnskap om barna med rett til spes.ped. hjelp og barn med særlige behov.

Det er to videreutdanninger i spesialpedagogikk i Udirs studiekatalog høsten 2020